

शिष्यकः, शिष्यागुरुः *m.*, गुरुः *m.*, चाचार्यः, शिष्यादाता *m.* (नृ), विद्या-
दाता *m.*, विद्यागुरुः *m.*, आर्यः, उपाध्यायः, उपदेशकः, शिष्याकरः—
(Well skilled in) निपुणः, कुशलः, सम्यक्, युपपन्नः, पवित्रः, कृती *m.*
(नृ), भारता.—(Of a ship) नौकाधिपतिः *m.*, नौपतिः *m.*

To MASTER, *v. a.* (Subdue) वशीकृतुं, स्ववशीकृतुं, स्वाधीनोक्तुं, जि (c. 1.
अथति-ने, जेतुं), विजि, दम् (c. 10. दपयति-विभुं), शायकोक्तुं, परम्भू.
समिभू, मभू.—(Make one's self master of a subject) वशीकृतुं,
पारं गम् (c. 1. गच्छति, गन्तुं), सञ्ज्ञितस्वामि इति (c. 9. ज्ञानाति, ज्ञानुं);
'you must master the Sanskrit language,' भवति: संस्कृतवा-
क्यानि वशीकृतवन्ति.

MASTER-BUILDER, *s.* प्रधानस्वपतिः *m.*, मुख्यस्वपतिः *m.*
MASTERED, *p. p.* वशीकृतः-ता-तं, स्ववशीभूतः-ता-तं, सहसमागतः-ता-तं.
MASTER-KEY, *s.* प्रधाननोद्घाटकपदं, अग्रकुञ्जिका, मुख्योद्घाटकं.

MASTERLY, *a.* अनुत्तमः-ना-नं, अनुकूलः-हा-इ-इ, अनुपमः-ना-नं, अनुपमेयः-
या-यं, निरुपमः-ना-नं, सञ्ज्ञीजनः-ना-नं, सञ्ज्ञीकृतः-हा-इ-इ, सञ्ज्ञित *m. f. n.*,
सञ्ज्ञीजः-हा-इ-इ, असात्मान्यः-न्या-नं, अनुत्तनीयः-या-यं, सुनिपुणः-या-
यं, अतिकुशलः-ला-लं.

MASTERLY, *adv.* परपर्युक्ता, सुनिपुणतः, अतिकुशलतः, अनुत्तमं, अनुकूलं.
MASTERPIECE, *s.* अनुत्तमकर्म *n.* (नृ), अनुपमकर्म *n.*, अनुकूलकर्म,
उत्तमकर्म *n.*, परमकर्म *n.*, प्राधानकर्म *n.*, सञ्ज्ञीकृतकर्म *n.*

MASTERSHIP, *s.* प्रभुत्वं-ता, साम्यं, स्वामिनं, आधिपत्यं, शेष्ट्यं, अधि-
कारित्वं, भङ्गुत्वं, प्रधानत्वं, प्राधान्यं, श्रेयता, श्रेष्ठं.

MASTER-STROKE, *s.* उत्तमकर्म *n.* (नृ), परमकर्म *n.*, अनुत्तमक्रिया

MASTERY, *s.* (Dominion) शेष्ट्यं, आधिपत्यं, प्रभुत्वं, ईशान्यं, स्वामित्वं,
साम्यं, अधिकारः, भङ्गुता.—(Ownership) साम्यं, अधिकारित्वं-ता,
प्रभुता, स्वत्वं.—(Pre-eminence) श्रेष्ठत्वं, श्रेष्ठ्यं, प्रधानत्वं, प्राधान्यं,
उत्कृष्टं, उल्लङ्घना, मुख्यता, प्रकृष्टता, प्रभुत्वं, आधिपत्यं, परमपदं—
(Victory) विजयम्.—(Great skill) अतिकीशान्यं, अतिनिपुण्यं, अति-
पाटवं, परमयुक्तिः, परमोक्त्यः; 'to have the mastery,' प्रभुं, अधिभू.
MASTICABLE, *a.* चर्व्यं-च्यो-च्यं, चर्वणीयः-या-यं, चर्वितव्यः-या-यं.

To MASTICATE, *v. a.* चर्वे (c. 1. चर्वति-चित्तुं, c. 10. चर्वयति-चित्तुं),
चर्वणं कृ, दमि: विप (c. 7. निरपि, चेष्टे), चिदम् (c. 1. दृशति-दंष्टुं).

MASTICATED, *p. p.* चर्वितः-ता-तं, कृतचर्वणः-या-यं, दमपिष्टः-हा-इ-इ.

MASTICATION, *s.* चर्वणं, चर्वणीयता, चर्वणीयकर्म *n.* (नृ), दमपिष्टतः, पेयतः.

MASTICATORY, *a.* चर्वणीयः-का-कं, चर्वणीययोगी-गिनी-गि (नृ).

MASTICATORY, *s.* (Substance to be chewed) चर्वणीयपदं, चर्वण्यं, चर्व्यं.

MASTICH, MASTIC, *s.* मालिचापत्यं युधानियतः.—(Cement) लेपविशेषः.

MASTIFF, *s.* गृहकुक्कुटः, अतिसाहसशीलः कुक्कुभेदः.

MASTLESS, *a.* कुपसहीनः-ना-नं, अक्षुब्धः-का-कं, दृढकूपकः-का-कं.

MAT, *s.* कटः, किलिन्नकः, पादपाशी, सास्तरणं, गृहपूठी, तलाशी, चट्टः,
वानं, चषा.

To MAT, *v. a.* (Lay with mats) कटैर् बाहू (c. 9. लुण्ठति-स्रतिरुं-
रीरुं), कटानं विह, कटालस्रं कृ.—(Interweave, entangle)
संघिष्य (c. 10. रोषयति-यित्तुं), आधिष्, यन्च् (c. 9. ययाति, c. 1.
ग्रन्थति-निष्कृ); 'to mat the hair,' नटिलीकृ.

MATCH, *s.* (One who is equal to another in strength) तुल्यबलः-
ला, तुल्यशक्तिः *m. f.*, समानबलः-ला, तुल्यविक्रमः-ना; 'to be a
match for,' अलङ्कृ.—(One that tallies with another) यमः-
ना-नं, यमकः-का-कं, यमते: ला-लं, युजकः, यमः-ना, समानः-
ना, समकक्षः-खा, समानकक्षः-खा, समतोः ला.—(Union by
marriage) विवाहसहचर्यं, सहचर्यं, विवाहः, प्रेमसहचर्यं; 'scheming

to effect a match,' विवाहघटनं-ना, सहचर्यं.—(Contest) युद्धं,
कलहः, कलिः *m.*; 'a match of cocks, &c.,' प्राणियुद्धं, समाह्वयः,
आह्वयः; 'boxing match,' मत्सनावा, मासवी, मत्सपुं.—(For
lighting) शलाका, जलनशलाका, जलशलाका, जलनृत्यं,
जलनृत्यं, चरिणः-शी *m. f.*

To MATCH, *v. a.* (Equal, make equal) समीकृतुं, समानीकृतुं, सदृशीकृतुं,
सामन (nom. समानयति-यित्तुं), उपमा (c. 2. -नाति-तुं), प्रतिमा, तुल
(c. 10. तुलयति-यित्तुं), तुल्यीकृतुं.—(Show an equal) समं or तुल्यं
or युजकं दृश् (c. 10. दृश्यति-यित्तुं) or निर्दिष्ट (c. 6. -दिशति-देष्टुं),
प्रतिमं or उपमं or उपमानं or प्रतिहवं दृश्.—(Oppose as equal
in contest) प्रतिपुष् in caus. (-चोपयति-यित्तुं), तुल्यबलं or तुल्य-
विक्रमं कश्चित् पुरस्.—(Adapt) युष् (c. 10. योजयति-यित्तुं), समायुष्-
—(Give in marriage) विवाहाधिं दा or प्रदा.

To MATCH, *v. n.* (Correspond, tally) युष् in pass. (युज्यते), उपयुष्,
तुल्यः-त्या-त्यं भू, तुल्यीभू, समीभू, समानीभू, सदृशीभू, अनुकृत्यः-पा-
-पं भू or अस्, प्रतिहृषीभू, उपतिनः-ता-तं भू.—(Be united in
marriage) विवाहसहचर्यं कृ, प्रेमसहचर्यं कृ.—(Be a match for)
अलङ्कृ, अलभ्य, अलननः-ना-नं भू.

MATCHED, *p. p.* (Equalled, evenly matched) तुल्यः-त्या-त्यं,
तुल्यीभूतः-ता-तं, तुल्यबलः-ला-लं, तुल्यशक्तिः-कि-कि, तुल्यविक्रमः-
ना-नं, समतोः-ला-लं, समानतोः-ला-लं, समानकक्षः-खा-खं,
समप्रतिः-हा-इ-इ, समप्रतिहवः-पा-पं, उपतिनः-ता-तं.—(Married)
कृतविवाहः-हा-इ-इ, कृतोपयमः-ना-नं.

MATCHLESS, *a.* अनुत्तमः-त्या-त्यं, अनुपमः-ना-नं, निरुपमः-ना-नं,
अप्रतिमः-ना-नं, अनुत्तनीयः-या-यं, अनुतुः-ला-लं, निलुलः-ला-
लं, अनुपमेयः-या-यं, अप्रतिमः-या-यं, अप्रतिहवः-पा-पं, अगम्यकृतः-
हा-इ-इ, अतिविद्यः-या-यं, असदृशः-शी-शं, सञ्ज्ञीजनः-ना-नं, सञ्ज्ञीजः-
हा-इ-इ, सञ्ज्ञित्वं *m. f. n.*, विजयः-ना-नं, अचष्टुः-श्री-शं.

MATCHLESSLY, *adv.* अनुत्तम्यं, अनुपमेयं, अप्रतिम्यं, निरुपम्यं, सञ्ज्ञीजं.

MATCHLESSNESS, *s.* अनुत्तम्यता, अनुपमेयता, अप्रतिम्यता, अनुपमता, अनीपम्यं.

MATCHLOCK, *s.* अकरमिनचलेन लोहशुलिकाप्रारंभणी सुविपनाडी.

MATCH-MAKER, *s.* (Maker of matches for burning) शलाकाकारो *m.*
(नृ), जलशलाकाकृतु *m.*—(Contriver of marriages) चटकः,
विवाहचटकः, प्रेमचटकः, प्रेमविषयं महास्यः.

MATE, *s.* (Companion, associate) सहायः, सहचरः-री *f.*, सहचरी *m.*
-रिनी *f.*, सहवासो *m.* -रिनी, सखा *m.* -की *f.*, सहभावी *m.* -रिनी *f.*,
सङ्गो *m.* -रिनी *f.*, निर्वं.—(Husband) भक्षो *m.* (शु), स्वानी *m.*
(नृ), पतिः *m.*—(Wife) स्त्री, वधुः *f.*, पत्नी, भाव्या, जया,
वक्ष्मा, प्रिया, दयिता, प्रियतना.—(The male or female of
animals which associate for propagation) सहचर *m.* -री *f.*
In poetry the above words for husband and wife are
used in this sense: 'the elephant's mate,' करिषो *f.*
हसिनी *f.*—(An assistant) सहकारी *m.* -रिषो *f.* (नृ), सहायः;
'in a ship,' नौपतिसहायः.

To MATE, *v. a.* See To MATCH, *v. a.*

MATER-FAMILIAS, *s.* कुटुम्बिनी *f.*, गृहिणी, गेहिनी, स्वामिनी, कौटुम्बिकी.
MATERIAL, *a.* (Consisting of matter, not spiritual) भौतिकः-की-
-कं, आधिभौतिकः-की-कं, भूतात्मकः-का-कं, भूमयः-यी-कं, पाष-
भौतिकः-की-कं, पञ्चभूतात्मकः-का-कं, अनात्मोपः-या-यं, अना-
त्मिकः-की-कं, अवास्तविकः-की-कं, भूविज्ञान-मती-मत् (नृ), मूर्तिः-
-श्री-शं, द्रव्ययः-यो-यं, विषयात्मकः-का-कं, प्राकृतिकः-की-कं,